

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/172/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213200543
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213200543.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: Profidebt Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 925 922, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kováč, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, P. O. Box 70, Kubániho 16, IČO: 36 857 033, v mene ktorej koná konateľ advokát JUDr. Peter Kováč, proti žalovanej: H. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., C. XXX/X, o zaplatenie sumy 357,98 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 31. mája 2013, č. k. 13C/96/2013-40, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom II., III. a IV. výroku **potvrdzuje.**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa v I. výroku uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 262,90 eura spolu s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 262,90 eura od 21.10.2008 až do zaplatenia, to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur splatných vždy do 20. dňa každého mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V II. výroku žalobu v časti prevyšujúcej sumu 262,90 eura až do sumy 357,98 eura, ako aj v prevyšujúcej časti úroku z omeškania a v časti 0,05 % úroku denne zo sumy 264,82 eura od 21.09.2008 až do zaplatenia zamietol. V III. výroku určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 12.2. Všeobecných obchodných podmienok spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. v znení: „Spoločnosť je oprávnená požadovať od Klienta Zmluvnú pokutu v prípade, ak sa Klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej Splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je Klient povinný zaplatiť Zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej Splátky. V tento deň sa Zmluvná pokuta stáva aj splatnou“, je z dôvodu neprijateľnosti neplatná. V IV. výroku žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 38,47 eura, ako aj náhradu iných trov konania vo výške 16,50 eura, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade sa jedná o právny vzťah účastníkov na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej bola žalovaná v postavení spotrebiteľa, jedná sa o vopred pripravenú formulárovú (typovú) zmluvu pôvodného veriteľa - Consumer Finance Holding, a.s., ktorej obsah žalovaná nemala možnosť reálne ovplyvniť. Dôvodil, že nezaplatením dohodnutých mesačných splátok v určenej výške a v účastníkmi dohodnutej lehote ich splatnosti, vzniklo pôvodnému veriteľovi žalovanej - Consumer Finance Holding, a.s. právo požadovať od žalovanej úhradu dlžných mesačných splátok úveru vo výške 262,90 eura, keď z prehľadu platieb žalovanej mal preukázané, že žalovaná úhrnom uhradila sumu 164,31 eura, pričom ostatný raz uhradila splátku vo výške 32,86 eura dňa 12.02.2008 (990,- Sk + 12 x 990,- Sk = 12.870,- Sk = 427,21 eura - uhradených 164,31 eura = 262,90 eura). Oprávnenie žalobcu požadovať od žalovanej, v prípade porušenia jeho povinností splácať

poskytnutý úver riadne a včas, zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky, s úhradou ktorej sa dostala do omeškania o viac než 30 dní, súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže „dojednaní“ o jednostrannej povinnosti žalovanej zaplatiť zmluvnú pokutu v postupcom vopred pripravenom formulári tlačiva VOP podľa názoru súdu, nespĺňa náležitosti písomnej dohody zmluvných strán o zmluvnej pokute v zmysle § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Žalovaná nepochybne nemala možnosť ovplyvniť znenie predtlačeneho formulára, či už Zmluvy o pôžičke, ale aj VOP, teda nemala možnosť zasiahnuť do znenia postupcom vopred pripravenej úpravy vzájomných práv a povinností. Žalovanej v snahe získať úver teda nezostávalo nič iné, len zmluvu s vopred naformulovaným textom podpísať. Súd formulárove zmluvné dojednanie z bodu 12.3. VOP považoval za neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ s prihliadnutím na § 41 OZ, keďže v ňom nie je určito vymedzené z akkej sumy sa v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok má platiť sankčný úrok vo výške 0,05% denne. Obdobne aj v bode 12.4. VOP absentoval údaj o výške pokuty za vypovedanie zmluvy, a tak aj toto dojednanie súd považuje pre neurčitosť za neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ. Keby aj uvedené zmluvné podmienky neboli neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ, súd by určil ich neplatnosť z dôvodu neprijateľnosti podľa § 53 ods. 4 OZ v znení účinnom do 31.12.2007, resp. podľa § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom od 01.01.2008, keďže aj tieto zmluvné podmienky sú obsiahnuté v takmer nečitateľnom, vopred postupcom pripravenom, formulárovom tlačive postupcu, bez možnosti žalovanej spotrebiteľky ovplyvniť ich znenie, pričom sú pre žalovanú nevýhodné. Z uvedených dôvodov súd žalobu považoval za dôvodnú len do výšky 262,90 eura, ktorá suma, po zohľadnení čiastočnej úhrady žalovanej vo výške 164,31 eura, pozostáva zo sumy dlžných splátok úveru (427,21 - 164,31). Žalobcovi nepriznal nároky z absolútne neplatných zmluvných podmienok, teda nárok na sankčnú pokutu, pokutu za omeškanie a ani pokutu za vypovedanie zmluvy, ako ani na prevyšujúcu časť nezaplatených splátok úveru, ktoré žalobca, na rozdiel od súdu, vyčíslil sumou 264,82 eura, kým súd len sumou 262,90 eura, Súd na záver poznamenal, že žalobca vypovedanie zmluvy ani nepreukázal. Žalobca sa domáhal aj zaplata 8,5% úroku z omeškania ročne zo sumy 264,82 eura, teda zo sumy žalobcom tvrdených dlžných splátok od 21.09.2008, teda od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty konečnej splatnosti úveru. Žalovaná bola v danom prípade nepochybne v omeškani s úhradou dlžných splátok od 21.09.2008, a tak žalobcovi, s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ, v spojení s § 3 a § 10a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vznikol nárok na úrok z omeškania vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby NBS, ktorá k 21.09.2008 bola vo výške 4,25%. Súd žalobcovi potom priznal úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy priznaných dlžných splátok a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania návrh žalobcu zamietol. Z dôvodu neplatnosti zmluvnej podmienky o úroku 0,05% denne žalobu zamietol aj v časti úroku vo výške 0,05% denne zo sumy 264,82 eur od 21.09.2008 do zaplata. O trovách konania rozhodol s poukazom na to, že v spore bol žalobca len čiastočne úspešný (73,44%), pričom neúspech žalobcu (26,56 %) v časti zmluvnej pokuty, pokút a sankčného úroku je úspechom žalovanej, ktorý sa odrátava od úspechu žalobcu, preto súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) tak, že čiastočne úspešnému žalobcovi priznal náhradu iných trov konania titulom súdneho poplatku za návrh vo výške 16,50 eura a titulom trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške 38,47 eura.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca proti jeho druhému, tretiemu a štvrtému výroku domáhajúc sa zmeny rozsudok v napadnutej časti, vyhovenia žaloby v plnom rozsahu a zrušenia výroku určujúceho neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Súčasne, žiadal priznať aj zvyšnú časť súdneho poplatku prevyšujúcu sumu 16,50 eura a aj zvyšnú časť trov právneho zastúpenia prevyšujúcu sumu 38,47 eura. Zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 86,46 eura s DPH. Poukázal na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ a § 205 ods. 2 písm. d/, f/ OSP. Uviedol, že závery súdu posudzujúce príslušné časti zmluvných dojednaní ako neprijateľné podmienky a následne aj zamietnutie žaloby ohľadne nárokov z nich sú nesprávne, založené na neúplných a skresľujúcich skutkových a právnych záveroch. Mal za to, že výrokom č. II. zneplatnil danú zmluvnú podmienku aj pre prípad keby sa omeškanie týkalo celej sumy minimálnej splátky. Dôvodil, že z predmetného zmluvného dojednaní je nesporné, že sa nesankcionuje akékoľvek omeškanie s úhradou jednej splátky, ale len také, kde došlo k omeškaniu o viac ako 15 dní. Mal za to, že postup súdu prepočítavajúci poplatok z omeškania na ročné vyjadrenie postráda akýkoľvek základ a je v rozpore s obsahom zmluvných dojednaní, keďže výška poplatku z omeškania je pevná suma, potom prepočet súdu nemá oporu v skutkovom stave. Aj vo vzťahu k nároku na zaplata zmluvnej pokuty vo výške 264,82 eura a príslúchajúceho zmluvného ustanovenia, podľa ktorého bol nárok uplatnený, nebol riadne a v súlade so zákonom zistený skutkový stav a tento náležite posúdený. Zdôraznil, že nepadnutým výrokom č. III. vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky ako takej, teda aj pre situáciu, že by k odstúpeniu došlo. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v časti nároku na zaplata zmluvnej pokuty, rovnako tak vo

vzťahu k výroku č. III. namietal, že súd vychádzal z neúplných, skresľujúcich a nesprávnych skutkových záverov.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Krajský súd Nitra ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP, a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a o odvolaní rozhodol tak, že rozsudok v napadnutých častiach podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil. V ostatnej nenapadnutej vyhovujúcej časti nadobudol rozsudok právoplatnosť pre nedostatok podaného odvolania.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 157 ods. 2 OSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou voči žalovanej domáhal zaplata sumy 357,98 eura ako aj úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 264,82 eura od 21.09.2008 do zaplata a 0,05% úroku denne zo sumy 264,82 eura od 21.09.2008 do zaplata a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovanej na základe Zmluvy o úvere zo 04.01.2007 bol poskytnutý úver, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 32,86 eura, pričom žalovaná neuhradila sumu 264,82 eura. Za omeškanie s úhradou je žalovaná povinná zaplatiť veriteľovi okrem zmluvnej pokuty aj sankčný úrok vo výške 0,05% denne z neuhradenej časti úveru podľa článku 12 bod 12.3. všeobecných obchodných podmienok. Žalovaná úhrnom zaplatila 164,31 eura. Žalovaná suma vo výške 357,98 eura pozostáva z neuhradenej časti úveru vo výške 264,82 eura, sankčnej pokuty vo výške 67,25 eura, pokuty za vypovedanie vo výške 6,17 eura a pokuty za omeškanie vo výške 19,74 eura.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom do 31.10.2008, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, 3 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, k/ požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

Podľa § 53 ods. 5, 6 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom do 28.02.2010, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V danom prípade sa jedná o právny vzťah účastníkov na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej bola žalovaná v postavení spotrebiteľa, keďže z činnosti súdu je známe, že pôvodný veriteľ žalovanej - Consumer Finance Holding, a.s., má v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Je zrejmé, že danom prípade sa jedná o vopred pripravenú formulárovú (typovú) zmluvu pôvodného veriteľa - Consumer Finance Holding, a.s., ktorej obsah žalovaná nemala možnosť reálne ovplyvniť. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z.z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 01.04.2004 predpisom lex specialis a podľa názoru konajúceho súdu ide aj v prípade spotrebiteľského úveru o spotrebiteľskú zmluvu. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z.z. použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch. Nakoniec aj podľa § 54 ods. 1 OZ veta prvá; Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona (Občianskeho zákonníka) v neprospech spotrebiteľa. Súd teda vzťah účastníkov konania posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy.

Odvolačný súd sa stotožňuje aj s odôvodnením rozhodnutia v časti sankčného úroku v zmysle bodu 12.3. VOP, ktoré súd prvého stupňa považoval za neplatné podľa § 37 ods. 1 § OZ s prihliadnutím na § 41 OZ, pretože v ňom nie je určito vymedzené z akej sumy sa v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok má platiť sankčný úrok vo výške 0,05% denne. Obdobne aj v bode 12.4. VOP absentoval údaj o výške pokuty za vypovedanie zmluvy, a preto aj toto dojednanie súd považoval pre neurčitosť za neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ. Odvolačný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že všetky uvedené zmluvné podmienky sú jednostranne stanovené veriteľom - právnym predchodcom

žalobcu vo vopred pripravenej zmluve o úvere a všeobecných úverových podmienkach, ktoré sú formulárovým tlačivom a žalovaná - spotrebiteľka, dlžníčka ich nemala možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť. Tieto podmienky neboli dohodnuté individuálne. Súd prvého stupňa preto správne určil, že zmluvná podmienka v bode 12.2. Všeobecných obchodných podmienok v znení citovanom vyššie je neprijateľná a z toho dôvodu neplatná. Navyše odvolací súd má za to, že všetky zmluvné podmienky v bode 12 VOP ohľadom sankčného úroku, pokút a poplatkov sú neprijateľné a z tohto dôvodu neplatné. Odvolací súd poznamenáva, že tieto zmluvné podmienky sú obsiahnuté v takmer nečitateľnom, vopred postupom pripravenom, formulárovom tlačive postupcu, bez možnosti žalovanej spotrebiteľky ovplyvniť ich znenie, pričom sú pre žalovanú nevýhodné. Dohodnutý sankčný úrok vo výške 0,05 % za každý aj začatý deň omeškania je vlastne úrokom z omeškania. Dôsledky omeškania dlžníka s plnením záväzku upravuje ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. Výška úroku z omeškania je zákonom stanovená, nie je ponechaná na dohodu účastníkov zmluvy (záväzkového vzťahu), a preto sa účastníci nemohli platne dohodnúť na úroku z omeškania (sankčnom úroku) dokonca v rozsahu vyššom ako stanovujú citované zákonné ustanovenia. Pokuta za omeškanie je vlastne duplicitným postihnutím žalovanej - spotrebiteľa za nesplnenie svojho záväzku v stanovenej lehote, pretože v prvom rade má veriteľ zákonné právo na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

V zmysle vyššie uvedeného odvolací rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.